

راهکارهای ویژه برای نجات دریاچه ارومیه

سرپرست معاونت آب و آبیاری وزارت نیرو برنامه‌های ویژه دولت برای احیای دریاچه ارومیه را تشریح کرد

عادل‌خبرگزاری آران
خبرگزاری آران/سرویس ایران

سرپرست معاونت آب و آبیاری وزارت نیرو برنامه‌های ویژه دولت برای احیای دریاچه ارومیه را تشریح کرد و با اشاره به دستور ویژه رییس جمهور در این زمینه گفت: حل مساله دریاچه یک موضوع چند بعدی پیچیده است که برنامه‌های مختلفی در چند بخش برای آن انجام می‌شود.

سرپرست معاونت آب و آبیاری وزارت نیرو برنامه‌های ویژه دولت برای احیای دریاچه ارومیه را تشریح کرد و با اشاره به دستور ویژه رییس جمهور در این زمینه گفت: حل مساله دریاچه یک موضوع چند بعدی پیچیده است که برنامه‌های مختلفی در چند بخش برای آن انجام می‌شود.

به گزارش اکوفارس، علیرضا دائمی در گفتگو با ایسنا یکی از مهم‌ترین برنامه‌های دولت برای حل مشکل دریاچه ارومیه را جلوگیری از برداشت‌های غیرمجاز آب زیرزمینی در این حوزه اعلام کرد و افزود: باید از برداشت‌های اضافه جلوگیری کنیم و مدیریت آب زیرزمینی را انجام دهیم؛ در همین خصوص استاندارها موظف شده‌اند که در این موضوع بیشتر در میدان حضور پیدا کنند و با کمک به وزارت نیرو، بخشی از مسائل مربوط به آب‌های زیرزمینی را مدیریت کنند و با این روش جلوی اضافه برداشت‌ها و حفر چاه‌های غیرمجاز در حوزه گرفته شود.

* برداشت بی‌رویه و افزایش دما؛ مهم‌ترین تهدیدها

به گفته دائمی اگر بتوانیم برداشت‌های بی‌رویه آب‌های زیرزمینی را مهار کنیم که بخشی از آن شامل چاه‌های غیرمجازی است که در حوزه وجود دارد و بخشی شامل برداشت اضافه از چاه‌های مجاز می‌شود، این مساله در بلندمدت به تنهایی باعث بهبود 20 تا 30 درصدی شرایط دریاچه ارومیه می‌شود.

سرپرست معاونت آب و آبیاری وزارت نیرو میزان آبی که اکنون در حوزه دریاچه ارومیه اضافه برداشت می‌شود را بیش از 500 میلیون متر مکعب در سال دانست و گفت: در شرایطی که سالانه یک تا دو میلیارد متر مکعب آب کمتر وارد دریاچه می‌شود، حل این مساله به راحتی می‌تواند نقش موثری در بهبود وضعیت دریاچه ارومیه داشته باشد، هر چند بخشی از مسئله هم ناشی از افزایش درجه حرارت حوزه است که بین یک تا دو درجه افزایش یافته و هر درجه افزایش حرارت حجم تبخیر آب دریاچه را 500 میلیون متر مکعب افزایش می‌دهد؛ از سوی دیگر خشکسالی، برداشت مستقیم از آب‌های سطحی و ... نیز در این شرایط کنونی دخیل هستند.

* راهکار ویژه دولت برای حل مشکل دریاچه ارومیه

دائمی از افزایش مصرف آب کشاورزی در حوزه دریاچه ارومیه به عنوان یک عامل موثر بر شرایط کنونی این دریاچه اشاره کرد و گفت: در حالی که قبلاً سطح زیر کشت در کل حوزه حدود 150 هزار هکتار بوده که امروز این عدد به سه برابر یعنی 450 هزار هکتار افزایش یافته است. این به معنی آن است که مصرف آب کشاورزی در حوزه باید سه برابر افزایش پیدا کرده باشد.

دائمی معاون وزیر نیرو

این مقام مسئول در تشریح اقدامات دولت برای حل مشکل دریاچه ارومیه به ایسنا گفت: آنچه در دولت انجام شد، این بود که اعتبار بسیار خوبی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار گرفت که صرف اصلاح روش آبیاری و استفاده از سیستم‌هایی شود که در مصرف آب صرفه جویی می‌کنند و این کار باعث می‌شود آب مصرفی در کشاورزی مجدداً به طبیعت برگردد.

* برنامه ویژه ای برای انتقال فوری آب ارس به ارومیه نداریم

دائمی درباره طرح انتقال آب ارس به دریاچه ارومیه به عنوان یکی از راهکارهای حل مشکل کم‌آبی این دریاچه به ایسنا گفت: مطالعات طرح ما برای برداشت آب‌های اضافی ارس در قالب حقایق‌های جمهوری اسلامی رو به اتمام است و قطعیت این موضوع زمانی مشخص می‌شود که مطالعات کامل شده باشد. این درحالی است که پیش‌بینی شده در سال‌هایی که آب اضافه در رود ارس داریم این امکان وجود داشته باشد که آب را به سوی دریاچه ارومیه هدایت کنیم و بحث ارس مربوط به کوتاه مدت نیست و پیش‌بینی ما این است که این کار حداقل پنج سال طول می‌کشد.

سرپرست معاونت آب و آبیاری وزارت نیرو در پاسخ به این سوال که انتقال آب ارس به ارومیه به عنوان یک اقدام ضربتی برای حل مشکل دریاچه ارومیه در دستور کار قرار ندارد؟ تصریح کرد: ما در قالب حقایق‌های خود عمل می‌کنیم و قصد نداریم که معاهدات مرزی مورد توافق با جمهوری آذربایجان را زیر پا بگذاریم.

به گفته وی براساس قرارداد دو جانبه ای که ایران با شوروی سابق داشته است، آب و انرژی ارس به صورت 50-50 توسط دو کشور استفاده می‌شود ولی مصارفی که برای کشاورزی و محیط زیست از ارس داریم یا به صورت سدهای مشترک است یا ایستگاه پمپاژ و برداشت مستقیم از ارس است. دو طرف طبق قرارداد قدیمی که مورد تعامل با آذربایجان است برداشت مستقیم هم دارند و آب مازاد می‌تواند برای این مصارف استفاده شود و طرف آذربایجانی هم معتقد است طبق همان قرارداد با اطلاع و هماهنگی طرف مقابل اجازه برداشت آب مازاد وجود خواهد داشت و برای استفاده آب در هر سال پروتکل جدایی تنظیم خواهد شد و برای حل مشکل دریاچه ارومیه هم طبق پروتکل عمل می‌کنیم و برنامه ویژه ای برای برداشت فوری از آب ارس که نیاز به هماهنگی مجدد داشته باشد نداریم.

* وضعیت دریاچه ارومیه شکننده و بحرانی است

دائمی در واکنش به برخی گمانه‌زنی‌ها که تداوم شرایط دریاچه ارومیه به همین شکل ممکن است به پدیده گردوغبار نمکی یا سونامی نمک در کشور منجر شود، تصریح کرد: در زمینه این موضوع و گرد و غبار هیچ گونه اطلاع یا تجربه یا اتفاق عملی که رخ داده باشد را تاکنون نداشته‌ایم؛ اگر الان به حوزه دریاچه ارومیه مراجعه کنید در نزدیک‌ترین محل به دریاچه هنوز کشاورزی و دامداری انجام می‌شود و در شرایطی که قصد نداریم بگوییم چنین پدیده ای اصلاً وجود ندارد باید بگوییم که ما هنوز تجربه ای در این زمینه نداریم.

وی در ادامه با تصریح این مطلب که "وضعیت دریاچه ارومیه از دیدگاه ما بسیار شکننده و بحرانی است"، ادامه داد: این یعنی این که ما معتقدیم این یک فاجعه زیست‌محیطی است که قطعاً باید به آن توجه شود، اما تعیین مرز واقعیت با شایعات بحث مهمی است که نباید از نظر دور بماند.

به گفته دائمی نگاه مجموعه وزارت نیرو به دریاچه ارومیه کاملاً علمی است و با وجودی که بحران را جدی می‌دانیم، بدون شواهد یا پایه‌های علمی تصمیم‌گیری نمی‌کنیم و درحال حاضر اصلاً این موضوع که غبار نمک یا سونامی نمک منطقه را فرا می‌گیرد را نداریم چون منطقه را بارها بازدید کرده‌ایم و همه مردم هم می‌توانند این موضوع را به چشم ببینند؛ مثلاً در مسیر پل روی دریاچه و جاده‌های حاشیه این دریاچه، در روستاهای اطراف دریاچه هنوز کشاورزی می‌کنند و تاکنون به جز گمانه‌زنی، گزارش مستندی از وقوع گردوغبار نمکی یا سونامی نمکی نداشته‌ایم یا مثلاً شواهدی دال بر این که نمک‌ها حتی 10 کیلومتر جابه‌جا شود نداشته‌ایم، چه برسد به این که برخی گفته‌اند این نمک با طی هزار کیلومتر به تهران می‌رسد!/ع

پایان پیام